

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hétfő

82. szám.

Pest, június 19. 1848

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni Pesten, csak a kiadónál (a Beimelféle nyomdában, aldu-nasor, Piáristák épülete) vidéken a k. postahivataloknál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve félévre. Pes-ten házhozhozással 5 ft. Vidékre pos-tán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Pesten 2 ft 30 kr. vi-dékre postán 3 ft 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak hely-ben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábo-zott sorért, vagy ennek helyeért 3 kr. pp.fizettetük.

A követválasztások itt ott már megkezdtek. Fehérvár városa: Battyányi István, (Unbekant.)

Szabolcsból tudunk hármat: Bónist Eleket és Kállay Ödönt. Mindnyájan derék magyar emberek, a millyen csak Szabolcsban terem.

Czepléd városa valami Varga nevű embert, egy a politikában igazi eszmiadiát küldött.

Körös városa: Tanárki uramat, kinek elválasztatásában az a jux van, hogy Nyári Pálra is ment vagy száz és néhány szavazat, s most ezen jó ur azt hiszi, hogy ő Nyári Pál ellenében győzött! — holott itt e népszerű névvel csak manővroztak, mert Nyári Pál a ráczevi kerületnek ígérkezett el.

A pestmegyei választások a ránk következő vasárnapra tüzetek ki.

Biharban a követi székeket a tekin tetes nemes vármegye conferentiája már előre szétosztotta. Ha hinni lehet a híreknek, Bóti Ödön nem akar a páirkamrában ülni, inkább lemond a főispánságról. Ez esetben sajnálattal tudatjuk, hogy Bóti Ödön a radical Szacsvai ellenében akar fellépni.

Monor (Pest megye) követe az egyenes lelkű és annyira szeretett Patay József lesz. Ellenében Tahi kamarás ur lép fel. Egy kedves mákvirág, ki mint beszél: azt hiszi, hogy a magyar oppositio csak azzal is, mit 1844dikig a törvényhozás utján már kivitt, a hazában több pusztítás tett mint a török és tatár mindössze véve.

Tahi Kamarás a választás napján minden golyóvetésnek: Samiel-t fog kiáltani.

Abonyban is furcsán mennek a dolgok: Török Sándor radical ellenében a schlandrian Nagy József viaskodik nagy kétségbe esetten. E párt re-

ményét veszelve ma reggel a követi szék elfoglalására Tileki Lászlót hívta meg. Értjük, kedves urambátyaim jó volna itt is egy az egész hazában kedvenc névvel úgy mint Körösön Nyári Pállal manővrozni.

Szolnokban azt mondják, a követséget Graeff József kezéből az ördög sem veszi ki. E választásra mi is teljes szívünkkel éljünk kiáltunk. Graeff József a magyar párttól, kijelölve a pesti városi bíróságra nyolczszáz szavazatnál többet kapott.

A pestvárosi követekről még semmit sem hallani. Előbb való a restauratio! —

Debreczen városa Deák Ferencz, Tar Károly, a harmadik nem jut eszünkbe.

Gyöngyös Almási Pált választá meg. Éljen! —

Egerből Csiki Sándor szándékozik jönni. Liberalis bátor és merész ember, reméljük ebben a szűk időben tulipános stílusa le fog róla faragódni.

Az illyr mozgalmakkal rettenetesen rosszul vagyunk.

Ha történnek egy pár rokonszenvi nyilatkozat, az a hir szárnyain rendkívüli nagyságban érkezik hozzánk, s itt a lényelemszerető párt benne kedves megnyugvását lel.

Egyenes tu lósítást vettünk, melly szerént Ujvidék környékén a veszedlem a legkomolyabb.

Hrabovszkinak nincs több 1500 katonájánál, s ellenében két rácz sereg van. Egyik a római sáncok között, másik Karlovicz mellett.

E két tábor most egyesült.

A magyar katonaság a phanatizmussal vetélkedő harczi vágygyal van. Karlovicz megrohanásakor a tulzón lelkesedés embereinket majd veszélybe döntötte. Kevés hja volt, hogy a visszajöveti utat az ellenség át nem metszette. Csak a general előrelátása akadályoztatta meg.

Csernovics kir. biztos segédjei a pétervárad várbán sem voltak személyes bátorságban, egyenkint jöttek vissza, az egyik dragonyos ruhában, a másik mint furir.

Kár volt szép szakálukért.

A Dom Miguel ezred tisztjei közül igen sok horvát van.

Egy lengyel hadnagy Izasecsko a harcban igen megkülönbözteté magát.

Egy Kádár nevű közember egy kocsimábol nyolcz ráczot szétvert s egy maga indult meg Karlovicz ellen. Persze visszatartóztatott.

Karlovicz igaz' hogy 14 helyen gyujtatott meg de a esendes időben ugyanannyi háznál nem égett el több.

A belső városban felbőszült katonáink igen

sok vért ontottak. Dühösek voltak, mert az ablakokból lödöztek rájuk.

Az altisztek között temérdek ama jóféle fajta a kicsapott debreczeni diák: ezek a kétes gondolkozású tiszteket ugyancsak móresben tartják.

Kun-Szent-Miklos, jun. 15. 1848.

Eljött az idő, midőn nemzetté lett a nép, s ő választja képviselőit az országgyűlésre, nem pedig a nemesség. Kaptam az alkalmon, hogy a ki eddig az irodalomban képviseljen most az országgyűlésen is . . . ki ismerné jobban szükségait, mint én? ki védelmezné lelkesedettebben jogait, mint én? hiszen a nép az én vallásom, istenem!

Lejöttem szülőföldemre Kis-Kunságba, proclamatio! osztottam szét a nép között, azt az egész kerület választóinak nem- kaputos része lelkesedés el fogadta, s egy hangon azt beszélték, hogy engem választanak követnek. Néhány napra fölrándultam Pestre, s mire ismét visszajöttem, olly horzasztó hírek kerengtek fölőlem, millyek csak a legelvetemedettebb gonosztévőt illetik. Kik terjesztették ezen híreket? természetesen a kaputosok. Mindazáltal a szentmiklosi nép látni és hallani kívánt, hozzám jöttek deputatióban vagy két százan. — Elmentem velök a városházához, s bejelentettem a tanácsnak, hogy népgyűlést fogok tartani. Rám rőfent a berzenkedő süldisznócsoport, s el akarta tiltani fölléptemet. Nem engedtem. Végre bele egyeztek olly föltét alatt, ha minden következményért magamra vállalom a felelősséget, s ha tartandó beszédemet előlegesen bemutatom nekik írásban. Az első föltételt elfogadtam, a másikat nem fogadtam el két okból, először mert magam sem tudtam még, mit fogok beszélni, másodsor mert, ha előre készítettem volna is beszédemet, nem azért töröltük el marcius 15-kén a censurát, hogy munkámat egy kupaknánás vizsgálata alá bocsásam. Azt kérdezte a bíró, egy nagyreményű fiatal mákvirág a kaputosók fájából, hogy miről fogok hát beszélni? mondtam: a követválasztásról, és azon rágalmakról mellyeket távolétemben rám kentek. Iszonyún fölforlyant, hogy a követválasztásról szónokolhatok, de bírói minden hatalmával tiltja, magamat a vádak alól mentenem. Oh bírók példányképe! ellenem minden aljasságot hagyot terjeszteni s terjesztett ő maga is, és tőlem eltillja, hogy ne merjem igazolni magamat! és ez ott történt a városházban, az igazság templomában! igazság istenaszonya, miért tartod mezes kézzel azt a kardot, miért nem vágod le vele ha fejét nem is, legalább orrát és fülét?

Kiálltam a városház elé, s beszéltem az összegyűlt néphez a követválasztásról és hallgattam a

rám sujtott vádokról, nem a birói parancs következtében, hanem láttam a néparczáról, hogy ha emlitem is rágalmazóimat (kik a városház egyik ablakából néztek) azonnal berontanok, s szétszaggatják őket, mint a rosz bankókat.

Még mikor a városház teremében értekeztem az érdemes tanáccsal, véletlenül megcsördült oldalamon a kard, erre a nép ott kinn elkiáltja: „baj van, Petőfi bántják!“ s betódultak, és csak akkor csilapodtak le, midőn meggyőződtek, hogy nem akarnak bántani. Elvégezvén dolgomat a tanácssal, a nép harsogó éljenzés közt kísért ki, s a mint később megtudtam: mig beszéltem közülök, többen kinyitott bicskákkal álltak körülöm... azt hallották, hogy, a mint ők nevezik a kaputosokat, a farizeusok le akarnak engem beszédem közben rántani... el voltam határozva, hogy a ki hozzám nyul, irgalmatlanul legyilkolják. Szerencséjükre moczcanni sem mertek, a népgyűlés a legnagyobb renddel osztott szét, s az egész város köznépe mellém esküdt és azóta tántoríthatlannak hívem a mai napig.

Délután átrándultam Szabadszállásra egy kis körülnézés végett. Egy tanácsbelitől magától hallottam, hogy a nép csaknem kivétel nélkül részemen van, valamint a laczháziak és fülöpszállásiak is.

— Nyugottan mentem vissza Szent-Miklósra, semmi kétségem nem lévén többé felőle, hogy én leszek a követ. Isten látja lelkemet miért örültem a megnyerendő követségnek: dicsvágyból is haszonlesésből-é, vagy egyedül azért, hogy a nép boldogságáért küzdjek?

Mire visszatértem Szent-Miklósra, a dicső kaputosok újra szaporiták az ócsárlásokat rágalmakat, hazugságokat ellenem, többek között, hogy az én délelőtti beszédemet egy ujságból loptam, hogy most délután Szabadszállásba be sem eresztettek, hanem a város végéről visszakergettek stb. stb. —

Tegnapelőtt délután egy barátomhoz, kinél itt szállva vagyok, egy levél érkezett a szabadszállási várospecséttel s „Szabadszállás városa birái“ aláírással. Ez becsületére válnék a legutolsó kanásznak, a legelső jezsuitának és Metternichnek. Tartalma többek között: „Ezen fenyegető veszélyt a fanaticus izgató Petőfinek követünkül magát feltolni akaró erénytelensége (???) okozá, kinek nálunk és voltak ugyan néhány követői, kik elármittatva lévén, nem tudták, hogy milly viperafajt akartak keblökbe rejteni, de hála a nemzetek nemtőljének, ezen polgárok felvilágosodva átlátták sőt elismerni készek balvéleményeikből könnyen lehető végveszélyét kedves nemzetünknek.

Petőfi egy polgártársunk azon kérdésére, hogy mikor leend már béke honunkban, azt felele, hogy soha sem, mig ezen ország vissza nem száll azokra, kiké volt? t. i. a tótokra; — ebből átláthatni, hogy milly veszélyes lenne egy illy alacsonjellmű egyént több jeles hazafiak mellőztével személyünk országos képviselőjéül küldeni követnek, kiről folteszi már minden polgár, hogy bennünket kész lenne eladni a legcsekélyebb árért. — Illyen állásban a dolognak ma nálunk közgyűlés tartatván, elhatároztatott, hogy tisztelt polgártársunk által tudtára adni kívánjuk Petőfinek, hogy ha személyos bátorsága is élete kedves, igen jól tenne ha a jövő nemzeti gyűlésre menő követ választására a jövő csőtörtőkön köztünk meg nem jelenik mert a nép ingerült s nem állhatunk jót, méltó haragja fölgerjedésében lehető dühieért,“ stb. — Ba-

rátom, kihez e levél intézve volt, át adta ezt nekem. Azt gondoltam, hogy e terroristicus levéllel csak el akarnak engem onnan ijesztani, de elhatároztam, hogy ha igazán akármilyen ingerült is a nép ellenem a rám árasztott becstelelen rágalmak következtében meg fogok a választáson jelenni, s az ingerülteket fölvilágosítom és lecsillapítom... de ha ezt el nem érném és, ott leszek csak azért is, nehogy párthiveim méltóbosszankodással azt mondják, hogy elhagytam őket, kik olly tántoríthatlanul ragaszkodtak hozzám. Tegnapeste felé átmentem szabadszállásra. Egy ismerőmhöz szálltam. Midőn ott meglátták, az egész háznép iszonyu rémületbe esett, alig voltak képesek ennyit mondani, —

— Az istenért távozzék el tüstént, ebben a szempillantásban, mert mindjárt agyon verik. Tegnapelőtt majd éjfélig tartottak népgyűlést ön ellen a kapatosok, s a népet felbőszítették. A pap, kinek fia akar követ lenni, azt mondta; mihelyt bejön ön a városba, azonnal félre vereti a harangokat. Távozzék, ha élete kedves!

Egy rokonom lélekszakadva futott hozzám, s ugyanezeket beszélte s én már hajlandó voltam a visszafordulásra nem a magam személyét féltve, hanem feleségemet, ki velem volt. Gondolám, hogy agyon csak nem vernek, még bántani sem fognak, azt hiszem, de tudja isten millyen scandalosus jelenés történik, s hogy lássa, hogy halgassa azt végig feleségem? Mondám neki, hogy menjünk vissza de ő határozottan azt felelte, hogy nem megyünk, itt fogunk maradni, itt kell maradnunk; ha agyon akarnak bennünket verni, jól van, verjenek agyon, hanem azt ne mondhassa senki, hogy te hátráltál. —

Igy szolt feleségem, s én bele egyeztem, hogy maradunk, sőt azonnal fölmentem a városházához ott nagyon meghökkentek váratlan, ingyen sem remélt megjelenésemen. Leesett az álla valamennyinek. A főjegyző, ki egyetlen jó emberem a kaputosok között Szabadszálláson, elbeszélte az ellenem tartott népgyűlést, melyben őt az érdemes tanács arra akarta erővel kényszeríteni, hogy engem hivatalosan rágalmazzon, becstelelisen, mire ő mint becsületes ember természetesen rá nem állt. Néhány jelenlévő kaputos siheder szörnyükép mentegetődzött, hogy ők soha sem támadták meg jellememet, hanem csak elveimet. Oh ti... tudjátok is ti, mi az a jellem, mi az az elv! —

A mint estvefelé visszamentem szállásomra, számos gazda emberrel találkoztam, kik mindnyájan nyájasan köszöntek. No, mondok hiszen minden jól van, az urak megszeppentek, a nép szivesen lát! Éjjel ugy tíz óra felé muzsikaszó és kurjongatás keltett föl álmomból. A pap fiát éltették, mint követet. Kinéztem, ott kin a háznépe mondja hogy az egész várost itatja a pap. Miután látták az alávalók, a becstelelenek, hogy semmi rágalmommal, semmi gyalázzással el nem hódíthatják tőlem az embereket, a végsőre vetemedtek, borral és pálinkával vették el a szegény szánakozásra méltó nép esztét, hogy én ellenem, és így önnön maga ellen forduljon! Az ivás és orditozás egész éjjel tartott.

Másnap korán reggel fölmentem a városházához, hogy ott bevarjam a vidékieket, s ha mindnyájan együtt lesznek a választás előtt igazoljam magamat, a rám dobált vádak ellen. Néhány percig álhatan ott magamban, midőn mellettem e-

szót hallok „szemtelen“ oda pillantok, ki szolt? — hát egy tiszteletreméltó individuum, ki fiatal korában az apámtól egyszer negyven bankó forintot kért kölcsön, adott is neki. Később tudta meg az apám, hogy a jó madár saját apjától pusztát pizstolyt és lovat lopott s elugrott pusztai betyárnak... Egy ideig betyárkodott, azután elfogták, s utóbb szabadszállási bíró lett, és ettől fogva nem a szomszéd határokat, hanem csak születése városát lopta. Ez az ember, ha ugyan embernek lehet nevezni, mondá nagy részegen mellettem hogy „szemtelen“. Meg se gondoltam, hogy rólam beszél, a mint feléje fordulok, azt mondja: „igen, igen, szemtelen! mit szemtelenkedik itt?“

Oda léptem hozzá, s így szólék:

— Kérem az urat, válogassa meg a szavakat.

— Nem válogatom meg a szavakat, felelt a részeg pimasz, hogy mer az ur itt szemtelenkedni?

Még egyszer ismétlem, szólék, válogassa meg a szavakat!

Mire ezt kimondtam, azt vettem észre, hogy körülvetett egy egész dühöngő részeg csorda. A jel meg volt adva, mindenholnan todultak felém, s több mint száz torok bögte körülöttem:

— Ez a hazaáruló, ez az akasztófárávaló muszka spion, a ki el akarja adni az országot; szaggasd szét, üsd agyon!

— Megálljatok, polgárok, kiálték, hagyatok szolni, hadd igazoljam magamat!

— Nem hagyjuk szolni, agyon ütjük! így üvöltöttek iszonyu szidalmak, piszkolások, káromkodások között. Ekkor már a kapu alá toltak; látván, hogy szóhoz nem jutok, kérdém, hol a bíró?

— Én vagyok, mit akar? szöll mellettem egy vén ember.

— Bíró uram, mondám felelős lesz érte, ha bántanak!

A leszek, ha lehet, válaszolt a bíró; jöjön hát föl. —

Fölkisért az emeletbe. Ott találkoztam a követválasztási bizottmány elnökével, egy kicsapott notáriussal ki a népgyűlésen azt nyilatkoztatta, hogyha a nép agyon nem ver, ő fog agyonlőni, Ugyan minek jött ide, hogy mert ide jönni? szolt ez, miután a nép ugy föl van ingerülve ön ellen?

— Ki ingerelte föl? én-e vagy önök? feleltem; egyébiránt ez nem kérdés, csak annyit mondok, hogy ön és a bíró felelősek értem.

Ha ebben a pillanatban el nem takarodik ön a városból, felelt a kicsapott notárius, mi nem keskedünk életeért!

Igy tehát nincs mit tennem, szólék, mint távoznom, de arra ügyeljenek, hogy ne csak személyemet ne bántsák, de még csak ne is insultáljanak. Valóban gyönyörű! így értelmezik önök a szabadságot? így gyalázzák meg önök saját városukat, mellynek neve Szabadszállás!

— Az a szabadság, felelt e közválasztási bizottmány elnöke, a kicsapott notárius, az a szabadság, hogy a ki nem tetszik a népnek, azt kikergetik a városból.

Ezalatt feljött a vén pap is, ki fia érdekében, huszonnégy akó borral prédikáltatott az éjjel a népnek, s biztatott, hogy ne féljek, nem fognak bántani, csak távozzam.

— Ne féljek? szólék, hát jöttem volna-e ide, ha félnék!

Lekisértek az udvarra, a városház előtt még mindig ordított a részeg csorda. Fegyveres nemzetőrök álltak elő, és körülvettek.

— De így gyalog csak nem utazhatom el, mondám, be kell várnom, míg kocsim megérkezik Szent-Miklósról.

Addig nem várhatunk, szólt a kicsapott notárius, mindjárt indulnia kell önnek, tovább nem tartóztathatjuk a népet. Majd szerzünk mi kocsit... épen ott áll egy készen... hajts utánunk kocsis!

S mentem a város végéig, hol szállva voltam, gyalog, fegyveres nemzetőröktől körülvéve, csak az hiányzott, hogy kezemet hátra nem kötötték.

Fölrakták holmimat, fölültem feleségemmel s indultunk Szent-Miklóstra. Már jó darabig mentünk, midőn rákiáltok a kocsisra:

— Hová megyünk, hisz ez nem a Szent-Miklósi ut!

— De biz az uram, felelt a kocsis, de nem az országút, majd ott a bösztöri csárdánál rátérünk.

— Hát miért nem megyünk az országúton?

— Megparancsolták, hogy ne azon vigyem az urat. —

Én elhallgattam, meg nem foghatván, miért történik ez? mikor már jó messze haladtunk, véletlenül az országút felé pillantottam, s láttam nagy távolban az én zászlómmal a szentmiklósi és laczházi kocsikat, mellyek mind az én embereimet vitték. Ekkor világosodtam fel... így játszottak ki, hogy embereimmel ne találkozzam. Irítóztató dühvel érttem haza. Dél felé visszajöttek a szentmiklósiak és laczháziak hasonló dühvel, s ők beszélték el, mi történt velök.

Már mikor Szabadszállás felé mentek, a bösztöri csárdánál, egy ember fogadta őket a pap fiának nevében:

— A ki nem Petőfi, ide jöjjen és egyék igyék, a ki pedig Petőfi, be ne menjen Szabadszállásra, mert mind agyon verik!

Embereim közül egy sem tántorodott el, se a csábításra, se az ijesztésre. Szabadszálláshoz érven, a város végén azzal fogadták őket a helybeliek, hogy Petőfi már eltávozott, ő maga kérte a tanácsot összetett kezekkel, hogy csak vitessék el őt, de azért be ne vigyék azt a zászlót, mellyen Petőfi neve van, mert mihelyt egy lépést tesznek vele, végök van. Barátom, kinél szállva vagyok, többed magával bement a városházhoz, kitudakolni a dolog mibenlétét. A mint nevemet említette, rákiáltottak, hogy ki ne mondja nevemet, mert halál fia lesz.

Hirtelen zaj támad, hogy a város végén összeütköztek a helybeliek és a szentmiklósiak. Erre a bentlevő szentmiklósiak kifutottak társaik védelmére, de a hir szerencsére csak koholmány volt. Tanácskoztak, mit tegyenek, bemenjenek-e vagy sem? az oda valók föl voltak fegyverkezve puskákkal, kardokkal, sőt kaszákkal és vasvillákkal is. Jött egy deputatio a városházról, melly azt mondta, hogy bemehetnek bizton, mert már lerakták a fegyvert. — E nyilatkozattal elismerték, hogy csakugyan fel voltak fegyverkezve, s az én embereim, kiknél még bot sem volt, azt mondván, hogy a mint letették, föl is vehetik ismét a fegyvereket, visszafordultak, de azon szándékkal, hogy ha engem még utolérnek, vissza visznek magokkal a választásra, ha mindnyájukat lelövöldözik és agyonverik is. — Szerencsére

csak itt Szent-Miklóson találkoztak már velem, hol csendre és rendre intettem őket, azzal biztatván, hogy a törvény majd elégtételt ad nekik, a mi-ben nem kételkedem.

Szabadszálláson egy hanggal, szavazás nélkül kikiáltották követnek a pap fiát, egy gögös buta embert, ki azon felül Szluha teremtménye...

Ekkép ment végbe a követválasztás. Nem hamisítottam egy tényt sem, de csak egy szót sem, isten engem úgy segéljen ezen és a más világon!

És azok, kik ellenem lázították a népet, örökké azt beszélték, hogy én lázítottam, én vagyok a lázító... Hah, ha lázítottam volna, azóta a szentmiklósi és szabadszállási kaputosok csontjai szétszórva hevernének, és rajtok a kutyák rágódnának. Ez csak egy két szóba került volna, de én voltam a ki mindig csillapítottam, rendre intettem a népet, én gátoltam meg az összeütközéseket.

Soha sem ostromolta szemtelenebbül a becsületességet és igazságot a gazemberség, mint ezen esetben. Azzal kezdték, hogy gyűlöltté tegyenek a nép előtt, nyomtatott proclamatiom által, mit to-lakodásnak magyaráztak. Ezzel nem boldogulván azt hozták föl, hogy repellicanus vagyok. Soh' se bánjuk mi, ha republikánus is, felelt a nép, „hadd legyen, azért követünk lesz.“ — „Ez azon ember, szölk a farizeusok, ki ellensége a ministeriumnak és a királynak!“ erre a nép így válaszolt: „nem bánjuk mi, akárkinék az ellensége, de mi-nekünk barátunk, azért követ lesz. A ministerek és a király nagy urak, lesz elég barátjuk az országgyűlésen, nekünk pedig vagy sem.“ Midőn az effélék sem használtak, kezdtek becstelenezni, hogy én olly ember vagyok, kinek már Pesten nem is szabad szólania, kit Pestről kitiltottak, kinek megbuktatását, bezáratását, agyonveretését jó szívvel fogja venni a ministerium, és az egész nemzet, s hogy én az illirnek, oroszoknak és ki tudja kinek el akarom adni az országot, s minthogy még ezen gyalázatosságok által sem hitték biztosnak győzedelmüket, az utolsó éjjel leittatták a népet, s a részeg tömeggel erőszakosan buktattak meg. — Hogy nevezem ezt az eljárást? erre egy ujszót kellene feltalálni, mert az ördögi gonoszság ehhez képest krisztusi erény! —

Ti néhány becsületes kaputos emberek, kik a magatok veszélyeztetésével is pártomon, és így a nép pártján voltatok, fölirtam neveiteket, s nem fogom elfeledni. De fölirtam a ti neveiteket is, ti nem tudom micsodák, kik ellenségeim, és így a nép ellenségei voltatok, s csak annyit mondok nektek, hogy két szót tanultam Erdélyben az oláhoktól, ez a két szó: „c z i n e m i n t y e!“

És ennek ma kellett történnie, hogy engem, mint orosz spiont, mint hazaárulót, agyon akart verni a magyar nép, ma június 15-kén... ma három hónapja, hogy martius 15-dike volt, midőn első valék azok közt, kik a magyra nép szabadságáért szót emeltek, sikra szálltak! — De én azért nem a népet kárhoztatom, hanem amitőit, félrevezetőit, kiket egykor törvény és isten egyaránt meglakoltat... a nép is előttem szent, annyival inkább szent, mert gyöngé, mint a gyermek. — Dicsértessék a nép neve most és mind örökké!*)

Petőfi Sándor.

*) Kérem minden becsületeselvű szerkeztőtársamat, hogy e cikket lapjában közölni sziveskedjék.

Petőfi Sándor.

Bácsmegeye Pesthez sebes futárt küldött rögtön 10,000 nemzetőr küldésért.

A bácsmegeyei ráczok hallgatnak de ha rokonfeleik jönnek megválnak mi fog történni.

Önkénytes sereg? — Még eddig katonásdi. Hrabovszki 1,500katonával bír. Ha kimegy a várból atömeg erőt vehet s aMagyarország kulcsaPétervárad az ellenség kezébe jutt.

Éljen a posztó concursus!

Pest jun 19.

Sokat gondolkodtunk és vitatkoztunk arról, mi lehet oka azon ingerültségnek, melly pár hetek előtt olly igen zajongó volt az ország minden részeiben — a Martius 15-ke irányában.

És nem azért gondolkodtunk s nem azért vitatkoztunk, mintha a zaj és ingerültség meggyőződéseinket megingatták volna, mintha ama demonstratiok tollunkból kifolyo eszmeinkre befolyással lehettek volna: nem, mi gondolkodtunk és vitatkoztunk csupán azon okból, mert a kapacitásnak — ha az okszerűleg támogattatik őszinte barátjai vagyunk.

A zaj az ingerültség, a demonstratiok — mint illett — megszűntek csak itt ott üget még egy el-elkésztet bizalom szavazo, ki csak azért járul elő, hogy elmondhassák róla, miképp ő is ott volt; csak itt ott lobognak fel egyes lángjai az auto-da-fécek lecsilapult tüzének, mint nagy zajt ütött de ártalmatlan égi háboru elvonult utovillámai, mellyek annyival kevésbé jelentősek és agasztok, mert még — dörgést sem hallani utánnok.

És ez jól van így. A rögtön átalakulás mindenütt és mindenben rengéssel jár.

Mi nem ütődünk meg azon, ha az elnyomva tartott töldnépe robotja megszűnésit néhai földesura megrabolásával akarja megünnepelni; nem csodálkozunk azon, ha az eddig orfintorgatással sarcasticus megjegyzésekkel emlegett bourgeoisie az egyenlőséget aként magyarázza, hogy már most ő jobb a mágnásnál; s még azon sem bámunk ha a censura alatt tartott táblabirotság a sajtoszabadságot abban helyezi, hogy csak úgy lehessen írni, mint a tekintetes nemes vármegye és a nemes városi tanács akarja.

Mind ez minket meg nem lep. Ez másképp nem is lehet.

Mi örvendünk, hogy a magyar olvasó közönség a sajto szabadság ezen első lázas állapotjából mind inkább kigyogyul, s átlátni kezdi, hogy biz a még sem olly veszedelmes valami, ha véleményeinkben elágazunk is csak a végcélban, a haza jólléte előmozdításában, értsünk egyet.

Az ellenünk demonstratiokat ezért teljesen felednök is, — mint ollyat, mellynek a mi vagy mások irányában okvetlen előbb utóbb bekövetkezni kellett — csak némelly e demonstratiókhoz kötött balvélemények, és hibás felfogásból eredt ferde nézetekről kívánunk röviden emlékezni.

Fő támadó ok volt irányunkban az, hogy mi elleneinknek, — az illyreknek és szászoknak — honunk ellen kezeikbe fegyvert adunk, hogy czikkeinket lefordítják illyr és német nyelvre, s felolvassák Szebenben és Zágrábban, így szólván:

„ime lássátok, mit mond egy magyar lap Magyarországnak fővárosában, Budapesten! hát, ezen ministerium alatt akarnátok e lenni, mellyel saját párt-hívei is elégtelnek.“

Az eset lehet igaz. De kérdjük, nem lehet e fordítást csinálni bármely lapból, magából a hivatalos Közlönyből is, hogy azt kihagyatott szavak, öszveszedett kitételek által az illyr nagy szász antinationalis érdek felbűsítésére használni ne lehetne? nem lehet e magából a szent írásból venni ki oly periodusokat, melyek magokra — többiekkel egybefüggés nélkül — az apostolokat Azrael karjaiba döntötték volna? nem lehet e Krisztus tanításaiból elszakasztani szavakat, mellyekért az isten fiát, ördög szülöttjének tarthatnók?

Csak hidegen nézzétek a tárgyakat és lehetlen, hogy nekünk igazat ne adjatok, lehetetlen, hogy demonstratioitok ezen indokát tovább peng. tótek.

Második fővád: „a Marcius kikürtöli, hogy az önkéntesek rendezése elh.ázott, hogy a nemzetörség épen nincs rendezve, hogy nincs fegyverünk, nincs pénzünk, szóval hogy — gyengék vagyunk, s ez által — t. i. gyengeségünk tudatása által — elleneinket mérészebbekké, elbizot. ta bakká teszi, a lázadásnak szilárdulását elő. segíti.“

Igaz, a Marcius elmondá a fennebbieket mind, és hála istennek — minden hiúság nélkül mondhatjuk, — kikürtöléseinek lett is némi esekély része abban, hogy önkéntesek elrendezésére javítás történt, hogy fegyvereket kaptunk, hogy a nemzetörség elvégre organizáltak, stb.

Az igaz, hogy kikürtölt gyengeségünket az ellenség is megtudhatá, mert bizony mi nem kértünk lajjunk vevőtől bizonyítványt, mellyel kimutathattak volna, hogy ők nemcsak magyar ér. zelműek, de sőt bizalom szavazók, és nemcsak bizalom szavazók, de plane nemzeti gyengeségünk osztály részessé is.

Kz lehet, hogy rettenetes bün volt, csak azt szeretnők tudni, mi módon lehetett volna és mi módon lehetne a sajtónak, fogatkozásainkat és gyengeségeinket csak ministereinket, és e fogat. kozások, és gyengeségekenb sinylő polgártársainkat tudatni.

Csak nem hiszi valaki, hogy a Marciusnak 2000 példányait mind a ministeriumhoz kelle küldenünk?

Vagy tán azt fogja valaki tanácsolni, hogy a szerkesztő és dolgozó társai mindennap processiót járjanak egyik ministertől a másikig, megsugni nekik egész titokban, hogy „polgárminister“ az önkénteseknek nincsen esizmájuk, de pszt! ne hogy az illyr meghallja; a nemzetörségnek nincs löpora, puskáinak kakasa pedig csak esigákkal húzható fel, de pszt! nehogy Jellacsics fülébe hasson a csőtörtők; a camarilla pedig ugyancsak

dolgozik az unio ellen, de pszt! ne hogy Salmeri vagy Rosenfeld róla értesüljön! Mi ezeket polgárminister csak önnök mondjuk; e titkunkat csak a d fideles manus ministeriales tesz. szük le, de pszt! nehogy valaki meghallja!!!

Perse, hogy ilyen eljárás mellett gyengeségünk Jellacsics előtt titok maradt volna, s iszonyatos erőnk képzeletében, szörzsákba öltözte és mellé verve jött volna Budára, pártos fejét maga előtt vitelvén Gayval, ki a magáét hona alatt hozta volna.

Ez minden esetre így történik, ha az az átkozott Pálfi és Csernátoni et socii ki nem kürtölik azon gyengéinket, melyeket rájtok kívül az ördög sem látott.

Jaj nekünk szegény bünösöknek! mert gyengeségeinknek az ellenséggel tudatása miatt — önkéntesek ezereként jönnek a zászlók alá, a lelkesedés naponként nő; sőt Karlovicz is öszvelődötetik s Jellacsics futamlóban van.

Mind ez a Marcius büne, mely a ministeriumot nem dicséré, hol nem lehet; a Marcius mely, a pecsovicsok gyalázása által a reactionnak szolgál; a Marciusé, mely gyengéinket az illyrekkel tudatá, s ez által nekik erőt adott magokat — szétverettetni, a Marciusé, mely Rosenfeld és Schreiber Simonnak eszközt nyújtott, hogy az unio létre ne jöhessen.

Azi is mondják: „a Marcius 15ének ugyan. csak örülnek a bukott párt emberei, kik a ministerium elleni kikeléseiben saját erősödésüket tapasztalják.“

Az igaz, hogy adtunk róluk egy pár biographiát, ajánló levelekkel is szolgáltunk részükre képviselőkké választásukra nézve, s dicséretökben nyelvünk Horácénál is édesebb volt! Na de örülnek is neki, hogy csaknem szeicinének megcsókolni.

De hagyjuk a tréfát. A ministerium maga sincs a bunkós demonstrátorok pártján, sőt igen is tudjuk, hogy lapunknak épen nem ellenségei. — Az ellenzékéből kikelt szabadelvü ministerium nem is lehet az erélyesebb eljárást radicalisabb szel'emet sürgető párt organumának ellensége. A ministerium csak a reactionnak, az a'tatni akarásnak, az egyetértést predikáló de bensőleg visszavonásért imádkozó stabilitás embereinek lehet ellensége.

Jaj azon statusnak, melly — kivált jelen időben — egy pillanatig is megáll. Az es mények locomotivja zuzná szét a pá'ya közepén gondatlanul idöz t. Egy régi görög philosophnak azon paradox állítása, hogy a „természetben nincs mozgás“ egy axiomával veretett le, s ez axioma azt mondja: „a természetben nincs nyugalom.“

Mi örvendünk, hogy ezen axiomát Budapestén magyarázni nem kell; s büszkék vagyunk Magyarországnak fővárosára, mellynek intelligens része — ha nem osztá is véleményeinket — holmi nyomorult auto-da-fék és anathema-kiáltásokon felülemelkedve a Marcius 15-ke eljárását egy magasabb és szabad nemzethez illőbb szempontból tudta felfogni.

Ennyit akartunk a — már csaknem általában lecsöndesült — demonstratioik indokaira nézve elmondani. E kor későbbi történetirójának fog jutni a feladat, kellőleg és elfogultság nélkül itélni majd a történetek felett.

Csernátoni.

Éppen most jelentek meg, s

Heckenaszt Gusztáv

könyvkereskedésében, mint szinte minden pesti könyvtárnál kaphatók következő korszerű könyvek:

Pénzügyi levelek

első levél: a

pénzügyi ministerium majus 23 24diki rendeletei.

n. r. Pest 1848. vel. 381. ára füzve 6 kr. pp.

Költeményei egy elevennek ajánlással a halotthoz

szabadon Herwegh György után
Magos Ernő

1ső kötet k. 16r. Pest 1848. vel. 166 vel. lap.
ára 56 kr.

Az amerikai egyesült státusoknak függetlenségi nyilatkozata

és

a' kotmánya.

Kiadta Fraenkel M. J.
előszóval a kiadótól.

8r. Pest 1848. vel. 38 l. ára 1 ft. 20 kr.

Megjelenik e lap **minden este** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete). — A vidéken a postahivataloknál.
EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.